

(वीर सहिदहरूको संस्मरणमा कीर्तिपुर, काठमाडौँबाट प्रकाशित)



जि.प्र.का.दर्ता नं ५८/२०६३

सहिद

SAHID WEEKLY साप्ताहिक

युवा खेलकुद समूह, कीर्तिपुर

हार्दिक निमन्त्रणा

सहिद दिवसको उपलक्ष्यमा युवा खेलकुद समूहद्वारा आयोजित नवौँ सहिद स्मृति कप व्याडमिन्टन प्रतियोगिता २०७३ को खेलमा सम्पूर्ण खेलप्रेमीहरूमा सहभागी हुन हार्दिक निमन्त्रणा गर्दछौं। साथै आर्थिक, भौतिक सहयोग गर्न पनि सविनय अनुरोध गर्दछौं।

स्थान: जनसेवा माध्यमिक विद्यालय (व्याडमिन्टन कोर्ट)

समय: विहान ६:३० बजेबाट

फाइनल खेल २०७३ बैशाख १ गते

वर्ष १४, अंक १, पृष्ठ-६ ने.सं. ११३७ चौला थतः एकादशी, ति. सं. २०७३ चैत्र २५ गते शुक्रबार APR. 2017 मूल्य रु. ५।-

विशेष प्रकाशकीय

‘सहिद’ १४ औं वर्षमा

सहिदहरूप्रति समर्पित, देश र जनतामा राजनीतिक, सामाजिक, चेतना जगाउन प्रतिबद्ध सहिद साप्ताहिक चैत्र २० गतेबाट १३ वर्ष पुरा गरी १४ औं वर्षमा प्रवेश गरेको छ।

यस अवसरमा सम्पूर्ण पाठकबृन्द, लेखक रचना दिनु हुने लेखक, सम्वाददाता, नियमित विज्ञापन दिनुहुने विज्ञापनदाता, आवश्यक सल्लाह र सुझाव दिई सुधार गर्ने अवसर मिलाइदिनु हुने शुभचिन्तकहरूमा सर्वप्रथम हार्दिक धन्यवादका साथ कृतज्ञता ज्ञापन गर्न चाहन्छु।

देशमा व्यवस्था परिवर्तन भयो तर जनताको जनजीवनमा कुनै परिवर्तन भएन। सत्ताक्षिणहरू परिवर्तन भयो तर सु-शासन कहिले भएन। देशमा राज्य छ तर प्रायः सुनसान भैँ। नेपाली जनताको चाहना परिवर्तनसँगै सु-शासन र सु-शासन अन्तर्गत शिक्षा अनिवार्य र निःशुल्क, स्वास्थ्य उपचार निःशुल्क र योग्यता अनुसार रोजगार मानवको नैसर्गिक अधिकार हुनुपर्ने थियो।

यी यावत कुलालाई कार्यान्वयन गर्न सम्बन्धित निकाय, सरोकारवाला र सम्पूर्ण नेपाली दाजुभाई, दिदीबहिनीहरूलाई संचार दवाव निरन्तर दिइरहने प्रण गर्दछ।

जनतामा जनचेतना जगाई आदर्श समाज निर्माण गर्ने कार्यमा थप योगदान दिन तपाईं सम्पूर्णको सहयोग र सुझाव सधैं अपेक्षा गर्दछ।

कीर्तिपुरमा चैत्र २० गते सहिद दिवस मनाइयो

कीर्तिपुर। ऐतिहासिक जन आन्दोलन २०४६ मा कीर्तिपुर क्षेत्रबाट सहादत गरेका चार सहिदहरू लनबहादुर महर्जन, हिराकाजी महर्जन, राजमान माली र राजेन्द्र महर्जनको स्मृतिमा चैत्र २० गते सहिद दिवस सम्पन्न भयो।

कीर्तिपुर ४ स्थित

खासीबजारमा सहिदहरूको प्रतिमामा सहिद परिवार, आयोजक समिति, विभिन्न व्यक्तित्व र संघसंस्थाबाट पुष्प गुच्छा र सहिद श्रद्धाञ्जली अर्पण गरेको थियो। सहिदप्रति एक मिनेट मौन धारण गरी सुरु भएको पदयात्रा कीर्तिपुर नगरपरिक्रमा गरेको थियो।

कीर्तिपुर, पाँगास्थित

सहिदपथ सालिक प्रतिमा परिक्रमा गरी नगाउँमा पुगी समापन भएको थियो।

समापन कार्यक्रममा सहिद स्मृति व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष सिद्धिकुमार मानन्धरले सहिदको योगदानको चर्चा गर्दै

क्रमशः पृष्ठ ६ मा

नेमकिपा निर्वाचन परिचालन समिति गठन

भक्तपुर। नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छे (रोहित) को अध्यक्षतामा पार्टीको २६ औं केन्द्रीय परिषद् सोमबार सम्पन्न भयो।

परिषदले २०७४ बैशाख ३१ गते हुने स्थानीय निर्वाचनको तयारीका लागि पार्टी अध्यक्ष रोहितको संयोजकत्वमा स्थानीय निर्वाचन घोषणापत्र-२०७४ तयारी समिति र स्थानीय निर्वाचन परिचालन मूल समिति गठन गर्‍यो। स्थानीय निर्वाचनमा पार्टीको तर्फबाट उम्मेदवार चयनका लागि पार्टी जिल्ला समितिको सिफारिसअनुसार पार्टी केन्द्रीय सचिवालयले उम्मेदवारको अन्तिम नामावली छनोट गर्ने निर्णय गर्‍यो। पार्टीले उठाएको उम्मेदवारको विरुद्ध कुनै पार्टी कार्यकर्ताले उम्मेदवारी दिएमा, विरोधी उम्मेदवारको प्रस्तावक वा समर्थक बसेमा वा विरोधी उम्मेदवारहरूसित मिलेर पार्टीका उम्मेदवारहरूलाई कमजोर पार्ने उद्देश्यले कुनै काम गरेमा त्यस्ता कार्यकर्ताहरूलाई विधानबमोजिम कडा कारबाही गर्न सम्बन्धित सबै जिल्ला समितिहरूलाई



निर्देशन दिने निर्णय पनि गर्‍यो। स्थानीय निर्वाचनको तयारीका लागि ७ वटै प्रदेशमा पार्टी केन्द्रीय सदस्यको नेतृत्वमा प्रदेशस्तरमा निर्वाचन परिचालन समिति गठन गर्‍यो।

परिषदले भारतीय शासक वर्गको निर्देशनमा नेका-माओवादीको प्रचण्ड सरकारले संसदमा पेश गरेको संविधानको दोस्रो संशोधन देशघाती भएको उल्लेख गर्दै विधेयक फिर्ता लिन सरकारसँग माग गरेको छ। संविधान निर्माणगायत नेपालको आन्तरिक मामिलामा हस्तक्षेप गरी

नेपालको शान्ति एवं विकासमा अवरोध गर्दै आएको भारतीय विस्तारवादको समेत परिषदले निन्दा गर्दै नेका, एमाले र माओवादी (केन्द्र) ले २०७३ चैत्र ९ गते पारित गरेको राजनीतिक दलसम्बन्धी विधेयक, २०७३ मा समानुपातिक निर्वाचनमा तीन प्रतिशत मत र प्रत्यक्ष निर्वाचनमा एक स्थान जितेकोलाई राष्ट्रिय दलको मान्यता दिने प्रावधान अप्रजातान्त्रिक भएको ठहर गरेको छ।

क्रमशः पृष्ठ ६ मा

बल्खु चोभार दक्षिणकाली सडक बन्द हुने

काठमाडौँ। नेपाल सरकार भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय सडक विभाग सडक सुधार आयोजना अन्तर्गत भक्तपुर-नगरकोट-सिपाघाट, बल्खु-दक्षिणकाली सडक योजना मध्ये यही

बैशाख २ गतेदेखि बल्खु चोभार दक्षिणकाली सडक बन्द हुने भएको छ।

सडक बिस्तार तथा स्तरोन्नतिको कार्य भइरहेकोले सोही मितिदेखि विहान ११ बजेदेखि दिनको ३:००

बजेसम्म त्यस रुटमा संचालन हुने सवारी साधन पूर्ण रूपमा रोक लगाइने भएका छन्।

१५ दिनभित्र कार्य नसकेमा पुनः अर्को सूचना निकाली सडक बन्द समेत गर्ने आयोजनाले सार्वजनिक सूचना जारी गरेको छ।

ADMISSION OPEN !!!

ADMISSION OPEN !!!

Creative academy proudly announces the New Admission for the Academic Session 2074 B.S.

From Play Group to Class Six for the limited Seats.

Forms are being distributed from School Office (10AM- 3:00PM)

Entrance Date:
2073 Chaitra 19 & 26
Time: 10:30 AM



" International School Award Winner"
2015-2018



CREATIVE ACADEMY
NayaBazar, Kirtipur
Phone: 4334123, 4336107

ऐतिहासिक जनअन्दोलन २०८६ चैत्र २० गते शहादत अमर सहिद



लनबाहादुर महर्जन वि.सं. २००६ माघ
हिराकाजी महर्जन वि.सं. २०१७ माघ
राजमान माली वि.सं. २०२५ मंसिर
राजेन्द्र महर्जन वि.सं. २०३० चैत्र

सहिद साप्ताहिक

वर्ष १४, अंक १, २०७३ चैत्र २५ गते शुक्रबार

शंखापुर प्रकाशन समूहको लागि

सम्पादक/प्रकाशक: नारायण महर्जन

कम्प्यूटर टाइप/सेटिङ्ग: सहिद डेक्सटप

सम्पर्क कार्यालय: जहुँ हिटी युवा क्लब - ११

पाँगा, कीर्तिपुर, फोन नं. ४३३०५८३, ९८४१४३६०२२

E-mail:- kipushahid@hotmail.com

kipushahid@gmail.com

www.kipushahid.blogspot.com

मुद्रण : शर्मिला प्रिन्टर्स, डल्लु, काठमाडौं

सम्पादकीय...

बल्खु चोभार-दक्षिणकाली सडक आयोजनामा बैकल्पिक बाटो दिनुपर्ने

नेपाल सरकार भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय सडक विभाग सडक सुधार आयोजनाले यही बैशाख २ गतेबाट ४ घण्टा सवारी साधन बन्द गर्ने सूचना जारी गरेका छन् ।

अवरुद्ध हुने बल्खु-चोभार-कीर्तिपुर-दक्षिणकाली सडक अहिले सयौं गाडिहरु २४ सै घण्टा गुडिरहेका छन् ।

अझ दक्षिणकाली मन्दिर, त्रिवि क्याम्पस र हेटौँडा-विरगन्जको सयौं सवारी साधन त्यही बाटो प्रयोग गर्छन् ।

४ घण्टाको सवारी आवागमनले हजारौं नागरिकलाई प्रत्यक्ष असर पार्छन् भने सवारी धनीहरुको लागि त सराप लागे सरह हुन्छ कमाइमा ।

सडक स्तरोन्नति र बिस्तार आवश्यकता अनुसार गर्दै जानु पर्दछ । त्यस समयमा पर्न सक्ने समस्या र पर्ने पीडालाई कम गर्न सडक विभागले नै आवागमन अवरुद्ध हुने क्षेत्रका ट्राफिक प्रहरीसँग समन्वय गरी वैकल्पिक बाटो प्रयोग गर्न दिनु बुद्धिमानी हुनेछ ।

बल्खु दक्षिणकालीको लागि सीता पेट्रोल पम्प चक्रपथ हुँदै ट्याङ्गला, नयाँबजार राराहिल मार्गको बाटो प्रयोग गर्न सकिन्थ्यो । जहाँबाट टौदह निस्कन्छ । त्यसैगरी पाँगा रुट भएर चारघरे हुँदै जलविनायक पुग्ने बाटो पनि छ ।

४ घण्टा अवरुद्ध गरी चक्का जाम गर्नु भन्दा वैकल्पिक बाटोले सबैलाई खुसी पार्नु जरुरी छ ।

अपाङ्गता भएका

व्यक्तिहरुलाई सम्मानजनक

शब्दहरु प्रयोग गर्न सिकौं ।



नेपाल सरकार
सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय
सूचना विभाग

थ्रेसहोल्डको विरुद्ध संघर्षको आवश्यकता

- विवेक

अन्ततः शासक दलहरूले राजनैतिक दलसम्बन्धी विधेयकमा थ्रेसहोल्ड (मत सीमा) राखेर छाडे । नेका, एमाले र माओवादी पहिलेदेखि नै थ्रेसहोल्ड राख्ने पक्षमा थिए । संसदमा रहेका धेरै दलहरूको चर्को विरोधको कारण निर्वाचनसम्बन्धी अरु विधेयकहरू पारित भइसक्दा पनि राजनैतिक दलसम्बन्धी विधेयकमा छलफल हुन सकेको थिएन । चैत्र ९ गते बसेको व्यवस्थापिका-संसदको बैठकले समानुपातिकतर्फ तीन प्रतिशत र प्रत्यक्षतर्फ १ स्थान जितेकोलाई मात्रै राष्ट्रिय मान्यता दिने प्रावधान राखेर विधेयक पारित गर्‍यो । नेका, एमाले र माओवादीजस्ता शासक दलहरूले राजनैतिक अस्थिरताको दोष संसदमा कम संख्यामा प्रतिनिधित्व गर्ने दलहरूलाई दिएर आफ्नो अपराध छोप्न थ्रेसहोल्डको कुरा उठाउँदै आएका थिए । वास्तवमा राजनैतिक अस्थिरता सत्तामा भागबण्डा गर्ने तीनै दलहरूको कारण भएको हो ।

नयाँ संविधान निर्माणको क्रममा शासक दलहरूले संविधानमै थ्रेसहोल्ड राख्ने निकै कोशिश गरेका थिए । गणतन्त्र आएको छोटो समयमै दलहरूमाथि प्रतिबन्ध लगाउन खोजेको भन्दै संसदमा रहेका धेरै दलहरूले विरोध गरेपछि तिनीहरू असफल भए । राजनैतिक दलसम्बन्धी ऐनमा थ्रेसहोल्डको व्यवस्था गरेर शासक दलहरूले संविधानको भावनाविपरीत कानून निर्माण गरे । नेपालको संविधान २०७२ को प्रस्तावनामा 'जनताको प्रतिस्पर्धात्मक बहुदलीय लोकतान्त्रिक प्रणाली'लाई स्वीकार गरिएको छ । एक पटकको निर्वाचनमा थ्रेसहोल्ड पूरा गर्न नसकेमा पार्टीको हैसियत स्वतन्त्र हुने व्यवस्थाले कसरी बहुदलीय लोकतान्त्रिक प्रणालीको रक्षा हुनसक्छ ? सिद्धान्त, दर्शन र एक न एक वर्गको आधारमा पार्टीहरू स्थापना हुने भएकोले पार्टीहरूलाई निर्वाचनमा भाग लिन, स्वतन्त्र गतिविधि गर्न र आफ्नो प्रतिनिधिहरू नीति निर्माणको तहमा पठाउन प्रजातान्त्रिक व्यवस्थामा कहींकतैबाट बन्देज लगाइनु हुँदैन ।

पूँजीवादी निर्वाचनमा पैसा, भौतिक बल, प्रशासनको दुरुपयोगबाट गलत मानिसहरू निर्वाचनमा जित्न सक्छन् र देशघाती दलहरूले बहुमत ल्याउन सक्छन् । सिक्किम भारतमा विलय

भएको उदाहरण छ भने भारतमा ३० प्रतिशत अपराधीको आरोप लागेका व्यक्तिहरू निर्वाचनमा जितेको समाचारहरूमा आएको छ । देश बिखण्डनको पक्ष लिने, जातीय, भाषिक र धार्मिक साम्प्रदायिकता फैलाउने दलले धेरै मत प्राप्त गर्दैमा उसलाई राष्ट्रिय पार्टी मान्न सकिँदैन । गणतन्त्रलाई संविधानले नै संस्थागत गरिसकेको अवस्थामा धेरै मत पाए भन्दैमा राजावादीहरू राष्ट्रिय पार्टी हुने तर गणतन्त्रवादीहरूले राष्ट्रिय मान्यता नपाउने प्रावधान कसरी प्रजातान्त्रिक हुनसक्छ ? राष्ट्रिय मान्यताको मापदण्ड मत होइन पार्टीले बोकेको विचारलाई बनाइनुपर्छ ।

कानूनले बन्देज लगाउँदैमा वा कसैले चाहँदैमा सिद्धान्त र दर्शनको आधारमा स्थापित राजनैतिक दलहरूलाई समाप्त पार्नसक्दैन । सबै राजनैतिक दलहरूले कानूनको घेरामा बसेर काम गर्छन् भन्ने पनि होइन । २०४६ साल अधिसम्म नेपालमा दलहरू प्रतिबन्धित थिए । तर कम्युनिष्ट पार्टीहरू र नेपाली कांग्रेस त्यतिबेला पनि क्रियाशील थिए । कानूनको प्रतिबन्धले विचारलाई रोक्न सकेन । त्यो सम्भव पनि छैन । नेपाल मजदुर किसान पार्टी (तत्कालीन संगठन)ले पञ्चायती निर्वाचनमा पनि स्वतन्त्र रूपमा भाग लिएर पञ्चायतविरोधी गतिविधि गरेको थियो । पञ्चायतभित्र गएर पञ्चायतको विरोध गरेकै कारण २०४५ सालमा 'भक्तपुर काण्ड' घटाइएको हो । पञ्चायती व्यवस्थाले नेमकिपाका नेता रोहितलगायत धेरैलाई २० महिनासम्म जेलमा राख्यो तर पञ्चायतविरोधी भावना हावासरि फैलियो । अन्ततः २०४६ सालमा पञ्चायती व्यवस्थाकै अन्त्य भयो ।

जन आन्दोलनपछि निर्मित नेपाल अधिराज्यको संविधान २०४७ मा तीन प्रतिशतको प्रावधान राखियो । त्यसको विरुद्ध नेमकिपाले तत्काल सडक आन्दोलन सुरु गर्‍यो । २०४८ सालको निर्वाचनमा तीन प्रतिशत मत नआएको भन्दै काठमाडौं क्षेत्र नं ५ को उपनिर्वाचनमा दलगत रूपमा निर्वाचन लड्न नदिने निर्वाचन आयोगको आदेशविरुद्ध नेमकिपा सर्वोच्च अदालतसम्म पुग्यो र निर्वाचन लड्न पाउने अधिकार सुरक्षित गर्‍यो । नेपाल मजदुर किसान पार्टी अन्य

पार्टीहरूकै चुप लागेर बसेको भए २०४६ सालमा प्राप्त गरेको उपलब्धि अर्थात् प्रजातान्त्रिक अधिकार २०४८ सालमै गुम्ने थियो । प्रजातान्त्रिक हक अधिकारबारे नेमकिपा हिजो सचेत थियो भने आज पनि उत्तिकै सचेत छ ।

अमेरिकी साम्राज्यवाद र भारतीय विस्तारवाद नेपालमा थोरै दलहरूमात्र रहेको चाहन्छन् । कथित ठूला दलहरूमा देशघाती सन्धि सम्झौताको संसदमा विरोध हुने डर थियो । नेमकिपालगायत केही दलहरूले देशघाती सन्धिहरूको विरोधमा संसद अवरुद्ध, संसदमै नाराबाजी, संसदमा जरुरी सार्वजनिक महत्त्वको प्रस्ताव दर्ता गरेर ठूला दलहरूलाई राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा बदनाम गर्दै आएका छन् । देशघाती महाकाली सन्धि, माथिल्लो कर्णालीजस्ता नेपाल र नेपालीको हितविपरीत भएका सन्धि सम्झौताहरूको विरोध यसका उदाहरणहरू हुन् ।

नेका, एमाले र माओवादीजस्ता शासक पार्टीहरू विभिन्न देशहरूमा थ्रेसहोल्डको व्यवस्था भएको तर्क गर्छन् । तिनीहरू ती देशहरूको प्रजातान्त्रिक इतिहास र त्यहाँका जनताको आर्थिक, राजनैतिक र सांस्कृतिक स्तरबारे अध्ययन गर्दैनन् । नेपालमा प्रजातान्त्रिक इतिहास युरोपका देशहरूमा जस्तो लामो छैन । ती देशहरूको तुलनामा नेपाली जनताको आर्थिक, राजनैतिक र सांस्कृतिक स्तर पनि उठिसकेको छैन ।

विभिन्न देशहरूमा फरक फरक थ्रेसहोल्ड राखिएको पाइन्छ । नेदरल्याण्डमा ०.६७ प्रतिशत छ भने टर्कीमा १० प्रतिशत थ्रेसहोल्डको व्यवस्था छ । जर्मनी, न्युजिल्याण्डमा र रसियामा ५ प्रतिशत राखिएको पाइन्छ भने जर्मनी र न्युजिल्याण्डमा थ्रेसहोल्डबाहेक प्रत्यक्ष निर्वाचनमा जितेका आधारमा समानुपातिकमा प्रतिनिधित्व पठाउने व्यवस्थासमेत गरेको पाइन्छ । जर्मनीमा ३ र न्युजिल्याण्डमा १ स्थान प्रत्यक्ष निर्वाचनमा जितेमा जितिसुक्ने मत लिएको पार्टीले पनि प्राप्त मतको आधारमा समानुपातिक प्रतिनिधित्व गराउन पाउने कानुनी व्यवस्था छ । जनमतलाई खेर जानबाट रोक्नको लागि विभिन्न देशले आफ्नो देशको आवश्यकताअनुसार कानून निर्माण गरेको पाइन्छ । नयाँ संविधानको पहिलो प्रयोगमै

थ्रेसहोल्डको व्यवस्थाले नयाँ विचार बोकेका पार्टीहरूलाई संसदसम्म पुग्ने बाटो बन्द गरिदिएको छ । यस व्यवस्थाले नयाँ तानाशाहहरूको जन्म हुने खतरा बढेको छ । थ्रेसहोल्डको व्यवस्थाले नेपाली जनताको मत धेरै खेर जाने सम्भावना छ । समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीको मुख्य उद्देश्य नै कमभन्दा कम मत खेर जाओस् भन्ने हो । नेपालको धरातलीय यथार्थलाई बिसरि विदेशको नक्कल गरेर नेपालीहरू अगाडि बढ्न सक्दैनन् ।

शासक दलका कार्यकर्ताहरू अहिले सामाजिक सञ्जालमार्फत थ्रेसहोल्डको पक्षमा खूब प्रचार प्रसार गर्दैछन् । साना दलहरू संसदमा पुगेकाले देश बिगेको प्रचार प्रसार गर्दैछन् । तिनीहरूलाई थाहा हुनुपर्छ सुरासुन्दरी काण्ड, लाउडा काण्ड, धमिजा काण्ड, सांसदहरूलाई भेडाबाखासिर खरिद बिक्री गर्ने, देशघाती महाकाली सन्धि, पजेरो सुविधा कसको कारण भएको हो ? नेका, एमाले र माओवादीजस्ता शासक दलहरू नै त्यसका लागि जिम्मेवारहरू छन् । इतिहासले सावित गरेको छ । साना दलहरूलाई दोष दिएर तिनीहरू विदेशीको दलाली गरिरहेका छन् । अझ कथित बुद्धिजीवीहरू स-साना दलहरूले समानुपातिकमा जित्नको लागि धेरै ठाउँमा उम्मेदवार उठाउने गरेकोले निर्वाचन व्यवस्थापन गर्न समेत गाह्रो हुने कुतर्क गर्दै शासक दलहरूको चाकरी गर्दैछन् । निर्वाचन आयोग निर्वाचन व्यवस्थापनकै लागि स्थापना गरिएको हो । धेरै दलहरू भएर निर्वाचन व्यवस्थापन गर्न गाह्रो हुने भए बहुदलीय व्यवस्थाको आवश्यकता नै किन पत्थो भन्ने प्रश्न उठ्न सक्छ ।

प्रजातन्त्रको सुन्दरता भनेकै राजनैतिक दलहरू हुन् । दुई वा तीन दलमात्रै रहने हो भने त्यो त पञ्चायती व्यवस्थाकै अर्को रूप हुने भयो । संविधानको भावनालाई जिवन्त राख्न सबै दलहरूलाई निर्वाध काम गर्ने वातावरण दिइनुपर्छ । विचारलाई निषेध गर्ने थ्रेसहोल्डको विरोधमा राजनैतिक दलहरूले सडक र सदनमा एकल वा संयुक्त आन्दोलनलाई अगाडि बढाउन आवश्यक छ । देशले फेरि एक पटक नयाँ तानाशाहहरूको विरुद्ध संघर्षको माग गरेको छ ।

स्थानीय तहको निर्वाचनका बहुआयामिक फाइदा

- विवश वस्ती

स्थानीय तहको निर्वाचन तोकिएकै मितिमा सम्पन्न हुने परिस्थिति एवं वातावरण दिनानुदिन विकास हुँदै गइरहेको छ। यदाकदा नेपाली सामाजिक वृत्तमा स्थानीय तहको निर्वाचनबारे अन्योल, दिग्भ्रम र अस्पष्टताका घना बादलहरू नमडारिएका होइनन् तर केही समययता स्थानीय तहमा व्यापक रूपमा उत्पन्न एवं विकसित माहोलले भने अब निर्वाचनलाई पन्छाउन सकिने सम्भावना कुनै पनि कोणबाट देखिँदैन। निर्वाचनप्रति असन्तुष्टिका स्वर अभिव्यक्त गर्दै आएका केही राजनीतिक शक्ति र समूहले निर्वाचनलाई अस्वीकार गर्ने हेतु र प्रयत्नस्वरूप आफ्ना गतिविधिहरू सञ्चालन गरिरहे पनि आगामी वैशाख ३१ गतेपछि अधिकांश स्थानीय तहका जनताले बहुप्रतीक्षित निर्वाचनबाट आफ्नै घर-आँगनमा जनप्रतिनिधि पाउनेमा कुनै सन्देह देखिँदैन।

स्थानीय तहको निर्वाचन तय भएर त्यहीअनुरूप वातावरण निर्माण हुँदै जानु देशका राजनीतिक शक्तिहरूमा पलाएको गहन इच्छाशक्तिको परिणाम ठान्नुपर्ने हुन्छ। तथापि, राजनीतिक दलहरू तिखो बाध्यतामा थिए। निर्वाचन नभए राजनीतिक परिवर्तनले दिलाएका अहिलेसम्मका सबै उपलब्धि गुम्ने खतरा जीवितै थियो। लामो माथापच्चीसीपछि नेपाली जनताले प्राप्त गरेको संविधानले स्थानीय तह, प्रदेश र केन्द्रको निर्वाचन आगामी माघ ७ गतेभित्र सम्पन्न गरिसक्नुपर्ने गरी स्पष्ट

निर्देश गरेको थियो। त्यो समयावधि नाघ्नुको अर्थ राजनीतिक दलहरूले लक्ष्मणरेखा नाघ्नुसरह नै हुन्थ्यो। संवैधानिक बाध्यताले गर्दा पनि दलहरूले निर्धारित समयभित्रै तीनै तहको निर्वाचन सम्पन्न गरेर देशलाई संघीयताको गोरेटातिर डोयाउनु अनिवार्य थियो। स्थानीय तहको निर्वाचनको घोषणासँगै त्यो प्रयत्नको शुभारम्भ भएको छ।

स्थानीय तहको निर्वाचनले अहिले ग्रामीण, शहरोन्मुख र सहरी क्षेत्रमा उत्साहको माहोल पैदा गरेको छ। देश संघीय ढाँचामा गइसकेको हुँदा निर्वाचनपछि आफू अनुकूलको स्थानीय सरकार बन्ने खबरले स्थानीय जनतामाभू उत्साहपूर्ण वातावरण भित्रिनु स्वाभाविकै हो। संघीय ढाँचाले जनतालाई यति धेरै अधिकारसम्पन्न तुल्याएको छ, अहिलेसम्म सिंहदरबारमा सीमित रहेको अधिकार अब जनताले आफ्नै गाउँघरमा पाउने भएका छन्। कुनै अधिकार प्राप्तिका लागि केन्द्रको आँखा ताक्नु पर्ने छैन अब। आफ्नै घर-करेसोमा उत्पन्न समस्या निपट्याउन आफूले चयन गरेर पठाएका केन्द्रीय प्रतिनिधिसामु हारगुहार गर्नुपर्ने पनि छैन। अधिकार, सेवा, सुविधा प्राप्तिका साथै विकास, निर्माणलगायतका पक्षमा स्थानीय सरकारका प्रतिनिधिहरूसँगै हाकाहाकी कुरा गर्ने अवसर जनताले प्राप्त गर्नेछन्।

हुन त, कुनै-कुनै वृत्त वा कोणबाट संघीयता विरोधी

आवाज नसुनिएका होइनन्। संघीयतामा गए देशले विखण्डनको मार भेल्लुपर्ने जस्ता आवाज बेलाबखत उठ्दै आएका पनि छन्। संघीयताका बेफाइदाहरू होलान्, छैनन् भनेर ठोक्नुवा गर्न सकिँदैन। अझ, नेपालको सन्दर्भमा संघीयता बिल्कुलै नौलो प्रयोग भएको हुँदा यसलाई कार्यान्वयन गर्ने क्रममा अल्मल, समस्या र जटिलताहरू उत्पन्न हुनसक्ने पक्षलाई नकार्न सकिँदैन। कतिपय मुलुकले संघीय ढाँचा अपनाएपछि त्यसलाई सही ढंगले प्रयोग गर्न नसक्दा समस्याहरू उत्पन्न भएका उदाहरण छन् तर कुन देशमा संघीयता असफल भयो, विखण्डनको पीडा भेल्लुपन्यो भन्ने कुरा उप्काउँदा निश्चय नै सोही देशको विशिष्ट राजनीतिक परिस्थितिलाई पनि नियाल्नु उचित होला तर नेपालले संघीय ढाँचा स्वीकारिसकेको हुँदा त्यसको सफल कार्यान्वयन गरेर जनताले पाएको अधिकारको रक्षा र सुनिश्चितता गर्नु नै बुद्धिमानि र सर्वोत्तम हित ठहरिने छन्, आगामी दिनमा।

स्थानीय तहको निर्वाचनका बहुआयामिक फाइदा छन्। स्थानीय तहको निर्वाचन हुनु भनेको संघीयता लागू हुने प्रथम खुट्टिकला पनि हो। यद्यपि, स्थानीय तहको निर्वाचनबाट धेरैभन्दा धेरै फाइदा राजनीतिक दललाई मिल्ने छ। त्यसको प्रमुख आधार हो- स्थानीय तहका नेता एवं कार्यकर्ताको सही व्यवस्थापन। हुन पनि, स्थानीय तहको निर्वाचन घोषणा भएसँगै स्थानीय रूपमा

राजनीतिक दलका नेता-कार्यकर्ताहरूमा उत्साह छाउनुका साथै नौलो तर उत्पत्ति भइसकेको छ। अहिले कुन राजनीतिक दलबाट कसले टिकट पाउलान्, सम्भावित उम्मेदवार को-को होलान्, कुन दलबाट कसको दाबी रहला, कसले चुनाव जित्यो भने विकास, निर्माणका साथै जनताका आवाजको सम्बोधन होला ? स्थानीय चोकदेखि चिया पसलसम्मै यस्ता विषयले प्रवेश गरिसकेका छन् र छलफलको क्रम पनि घनीभूत रूपले प्रारम्भ भइसकेको छ। हरेकजसो दलका स्थानीय तहका नेता एवं कार्यकर्ता पनि आफ्नो राजनीतिक क्षमता र हैसियतअनुरूप टिकटको दाबी गर्न थालिसकेका छन्। राजनीतिक दलका स्थानीय तहका नेता-कार्यकर्ताले टिकटका लागि लबिडसमेत गर्न थालिसकेका छन्। दलहरूले उम्मेदवार छनोटका विधि तय गरिरहेका छन्। यी सबै स्थितिले मुलुक निर्वाचनमय हुँदै गएको आभास भइरहेको छ। कसैको बहुमत होला, कसैको नहोला तर स्थानीय तहमा हरेक राजनीतिक दलका आफ्ना कार्यकर्ता मौजुद रहेका छन्। कोही सक्रिय होलान् र कोही समर्थकका हैसियतमा रहेका होलान् तर राष्ट्रिय राजनीतिमा जमेका हरेकजसो दलका कार्यकर्ता ग्रामीण तहसम्मै रहेका छन्। एउटा के कुरा मान्नुपर्ने हुन्छ भने, करिब दुई दशकदेखि निर्वाचन नहुँदा स्थानीय तहमा अपेक्षाकृत रूपमा नेतृत्वको

विकास हुन सकेन। त्यसकै नकारात्मक परिणामस्वरूप, नेतृत्व विकासको अभावको कारण सक्षम, गतिशील र जुझारु कार्यकर्ताहरू जन्माउने र तिनीहरूलाई स्थानीय राजनीतिमा नेतृत्वकारी भूमिका दिलाउने कुरामा राजनीतिक दल असफल रहे तर अब हुने स्थानीय तहको निर्वाचनले नेतृत्वकारी भूमिका निर्वाह गर्ने पङ्कित जन्माउने छ र राजनीतिक दलले पनि आफ्ना नेता-कार्यकर्ताको उचित व्यवस्थापन गर्ने अवसर पाउने छन्। भूमिकाविहीन नेता-कार्यकर्तालाई व्यवस्थापन गर्ने यो जति राम्रो अवसर सायदै अरू हुन सक्ला। राजनीतिक दलले यो पक्षलाई अवश्य नै महसुस गरेका हुनसक्छन्।

स्थानीय तहको निर्वाचनले राजनीतिक दललाई दिएको अर्को अवसर हो- तल्लो तहसम्मै संगठनको विस्तार। राजनीतिक दलका नेता-कार्यकर्ताहरू अधिक रूपमा परिचालित हुने र जनताका बीचमा पुग्ने भनेकै निर्वाचनका बेलामा हो। त्यसैले, राजनीतिक दलका नेताहरूलाई जनताले कटाक्ष गर्दा 'चुनावको बेला जनताको ढैलो टेक्ने प्राणी' भन्ने गर्छन्। यसमा सत्यता छैन भन्न मिल्दैन तर यस पटकको स्थानीय तहको निर्वाचन भने राजनीतिक दलका निम्ति आफ्नो दलको संगठन तल्लो तहसम्मै पुर्‍याउने एउटा ठूलो अवसरका रूपमा पनि रहेको मान्नुपर्छ। करिब दुई दशकपछि स्थानीय

तहको निर्वाचन हुन लागिरहेको हुँदा राजनीतिक दलले आफ्ना उम्मेदवामार्फत् आफ्ना राजनीतिक एजेन्डा जनतासामु पुर्‍याउने र जनतालाई आफ्नो विचार, मत र एजेन्डामा सहमत गराउने यो सार्थक अवसर पनि हो। निश्चय नै, राजनीतिक दल यस्तो अवसरबाट किमार्थ चुक्ने छैनन्।

स्थानीय तहको निर्वाचनपछि विकासका सुन्दर ढोका उघिने सम्भावनालाई त कुनै पनि हिसाबले नकार्न सकिँदैन। किनकि, आफ्नै स्रोत र साधन परिचालन गरेर आफ्नो ठाउँलाई आफूले परिकल्पना गरेजस्तो बनाउन स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिलाई सम्पूर्णतः अधिकार दिइएको छ। स्थानीय सरकारकै रूपमा गाउँपालिका, नगरपालिकाले काम गर्ने भएको हुँदा अब कुन योजना 'रातो किताब' मा पर्‍यो, कुन परेन भनेर केन्द्रतिर आँखा तन्काउने र आफ्ना योजनालाई बेवास्ता गर्दा हतोत्साहित हुने स्थिति रहेन। किनकि, अब आफैले 'रातो किताब' बनाएर आफ्नो थलोको विकास र निर्माण कसरी गर्ने भन्ने अधिकार गाउँपालिका, नगरपालिकाका निर्वाचित प्रतिनिधिलाई सुम्पने काम भएको छ। तसर्थ, स्थानीय तह गठन भएपछि जनप्रतिनिधिले नै जनताका भावना, चाहना र अपेक्षालाई मूर्त रूप दिनसक्ने अवस्था जन्मिएको छ। यसलाई संघीयताको सुनौलो पक्षको रूपमा लिँदा उचितै होला।

नेमकिपाको २६ औँ केन्द्रीय परिषद् सम्पन्न



आगामी वैशाख ३१ गते हुने स्थानीय तहको निर्वाचनको लागि विभिन्न महत्वपूर्ण निर्णयहरू गरी नेपाल मजदुर किसान पार्टीको २६ औँ केन्द्रीय परिषद् सोमबार सम्पन्न भयो।

परिषद्ले पार्टीका केन्द्रीय अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छे(रोहित)को संयोजकत्वमा ६ सदस्यीय स्थानीय निर्वाचन घोषणापत्र-२०७४ तयारी समिति गठन गरेको छ।

साथै पार्टी अध्यक्ष रोहितकै अध्यक्षतामा पार्टीका केन्द्रीय सल्लाहकारहरू, केन्द्रीय सदस्यहरू, जनवर्गीय संगठनका अध्यक्ष वा संयोजकहरू, पेशागत संगठनका प्रमुखहरू सदस्य रहने गरी स्थानीय निर्वाचन परिचालन मूल समिति गठन गरेको छ।

परिषद्ले सातै वटा प्रदेशहरूमा निर्वाचन प्रयोजनका लागि केन्द्रीय सदस्यहरूको संयोजकत्वमा तयारी समितिहरू गठन गरेको छ।

पार्टी परिषद्ले सम्पूर्ण पार्टी, जनवर्गीय संगठन र पेशागत संगठनहरूलाई निर्वाचन अवधिभर आफ्ना सबै गतिविधिहरू निर्वाचनमा केन्द्रित गर्न निर्देशन जारी गरेको छ। पार्टीले उठाएको उम्मेदवारको विरुद्ध कुनै पार्टी कार्यकर्ताले उम्मेदवारी दिएमा, विरोधी उम्मेदवारको प्रस्ताव वा समर्थक बसेमा, विरोधी उम्मेदवारहरूसित मिलेर पार्टीका उम्मेदवारहरूलाई कमजोर पार्ने उद्देश्यले कुनै काम गरेमा त्यस्ता कार्यकर्ताहरूलाई विधानबमोजिम कडा कारवाही गर्न सबै जिल्ला समितिहरूलाई निर्देशन दिने समेत

निर्णय गरेको छ।

निर्वाचनका लागि स्थानीय स्तरसम्म निर्वाचन परिचालन समिति गठन गर्ने पनि परिषद्ले निर्णय गरेको छ।

पार्टी परिषद्ले नेमकिपाका केन्द्रीय सचिव सुनिल प्रजापतिले प्रस्तुत गर्नुभएको प्रतिवेदन र पार्टी विदेश सम्बन्ध विभागका प्रमुख प्रेम सुवालले प्रस्तुत गर्नुभएको राष्ट्रिय-अन्तर्राष्ट्रिय प्रस्तावहरू सर्वसहमतिले पारित गरेको छ।

परिषद्मा पार्टी अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छेले विभिन्न समसामयिक विषय र संगठन विस्तारसम्बन्धि प्रशिक्षण दिनुभएको थियो।

परिषद् शनिबारबाट आरम्भ भएको थियो।

वैद्य नेतृत्वको माओवादीले निर्वाचनमा भाग लिने

काठमाडौँ । नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (क्रान्तिकारी माओवादी)ले स्थानीय तहको निर्वाचनमा भाग लिने निर्णय गरेको छ।

सो पार्टीका अध्यक्ष मोहन वैद्यले जारी गर्नुभएको विज्ञप्तिमा यही चैत १४ र १५ गते सम्पन्न केन्द्रीय समितिको विस्तारित बैठकले स्थानीय निर्वाचन जनताको अत्यावश्यक तथा दैनिक कामको व्यवस्थापनसँग जोडिएको, क्रान्तिको तयारीका लागि जनाधार तयार पार्न तथा जनताकाबीचमा संगठन विस्तार गर्न आवश्यक बन्न गएकोले निर्वाचनको क्रान्तिकारी

ढंगले उपयोग गर्न आवश्यक रहेको उल्लेख छ।

पार्टीद्वारा सिधै नभई सिपी गजुरेल नेतृत्वको देशभक्त जनगणतान्त्रिक मोर्चा संयुक्त मोर्चाका नाममा सो पार्टीले निर्वाचनमा भाग लिन लागेको हो। चुनाव उपयोग गर्दा

दक्षिणपन्थी र बहिष्कार गर्दा क्रान्तिकारी भइन्छ भन्ने मानसिकता गलत भएको विज्ञप्तिमा जनाइएको छ।



पत्रकारका लागि गेष्ट हाउसमा ५० प्रतिशत छुट

चितवन । उद्योग वाणिज्य संघ चितवनद्वारा सञ्चालित गेष्ट हाउसमा पत्रकारका लागि ५० प्रतिशत छुट दिइने भएको छ।

नारायणी नदीको किनारमा रहेको सो गेष्ट हाउसमा एसिसहितका पाँचवटा र एसिरहित ११ वटा कोठा छन्। यसअघि सो गेष्ट हाउसमा पत्रकारलाई ३० प्रतिशत छुट दिइँदै आएको थियो।

नेपाल पत्रकार महासंघ चितवन शाखाको नवनिर्वाचित कार्यसमिति र पार्षदका लागि आयोजना गरिएको बधाई तथा स्वागत कार्यक्रममा संघका अध्यक्ष राजन गौतमले सो घोषणा गर्नुभएको हो। सो अवसरमा उहाँले समाचार संकलन गर्न देशका जुनसुकै कुनाबाट चितवन आउने पत्रकारलाई सो सुविधा प्रदान गरिने बताउनुभयो।

पार्किङसहितको सो गेष्ट हाउसमा रहेका एसि कोठालाई एक हजार ५०० रुपैयाँ देखि एक हजार ७५० रुपैयाँसम्म र एसि नभएका कोठालाई रु नौ सय भाडा लिने गरिएको छ। उक्त सुविधासँगै बाहिरी जिल्लाबाट चितवन आउने पत्रकार प्रत्यक्ष रूपमा लाभान्वित हुने पत्रकार महासंघ चितवनका अध्यक्ष राधेश्याम खतिवडा बताउनुहुन्छ।

प्लाष्टिक पुनः प्रयोग र पुनः प्रशोधन

— शैलजा श्रेष्ठ

प्लाष्टिक हाम्रो दैनिकी नै भइसकेको छ। दूध तरकारीको प्याकेजिङ्ग, कम्प्युटर मोबाइलको पाटपूजा, जुता चप्पल, चशमादेखि साइकल, कार, सबै धेरथोर प्लाष्टिकले नै बनेका हुन्छन्। सुलभ, सस्तो धेरै टिक्ने, हलुकाजस्ता गुणहरूले गर्दा प्लाष्टिक विनाको जिन्दगी असम्भव नै भइसकेको छ। तर यही प्लाष्टिकका गुणहरूले अहिले यसले वातावरणमा धेरै नराम्रा असर पार्न थालिसकेको छ।

प्लाष्टिक बनाउने दाना अनवीकरणीय स्रोत पेट्रोकेमिकल्सबाट बन्छ। वार्षिक पेट्रोलीयम उत्पादनको ४ प्रतिशत सिधै प्लाष्टिक दानामा परिणत गरिन्छ। साथै थप ऊर्जा पेट्रोकेमिकल्सलाई प्लाष्टिक बनाउने दानामा परिणत गर्न लाग्दछ। वैज्ञानिक आधुनीकरण सहजीकरण र धेरै थरिका प्लाष्टिक उत्पादनसँगै यसले वातावरण सरसफाइमा भन्दा बढी जटिलता थपेको छ।

हजारौं वर्षसम्म पनि नगल्ने यसको प्रकृतिसँगै यसबाट निस्कने ग्यासले वातावरणमा धेरै खालको नराम्रो असर पारिरहेको छ। प्लाष्टिक प्रदूषणको असर समुद्री इको-सिस्टममा समेत परेको छ। साथै ४०, ५० प्रतिशत प्लाष्टिक वेस्ट ल्याण्डफिल साइटमा टुङ्गिने गर्दा, यसले गरेको धर्ती प्रदूषणको उदाहरण हामीले

काठमाडौं र अरु ठूला सहरहरूमा त देखेकै छौं।

अहिले आएर विज्ञहरूले प्लाष्टिक वेष्ट सम्बन्धमा घटाउने, पुनः प्रयोग र पुनः प्रशोधन नीति अधि सारेको छ। सकेसम्म प्लाष्टिकका नयाँ भोला र नयाँ सामान प्रयोग नगर्ने र रियुज गर्न सकिने सामानहरू रियुज गर्ने नत्र पुनः प्रशोधन गर्ने प्लाष्टिक वेष्ट धेरै हदसम्म कम गर्न सकिन्छ। नगल्ने वेस्ट र गल्ने वेस्टको घरबाटै छुटाउन अनिवार्यमात्र हैन अपरिहार्यसमेत भइसकेको छ। सरसफाई अभियान आफ्नै घरबाट हुन्छ। विकसित मुलुकहरूमा Segregation starts from house भन्ने नारासहित हरेक घरमा दुई तीन किसिमको डस्टवीन राखेको हुन्छ। त्यस्तै प्लाष्टिकका असर र व्यवस्थापनसम्बन्धी बच्चाहरूलाई विद्यालयदेखि नै उचित शिक्षा दिइएको हुन्छ।

विभिन्न देशहरूको नीतिबारे कुरा गर्दा बेलायतमा Zero Waste Policy नीतिलाई अधि सारिएको छ। यहाँ हरेक वर्ष १७७ टनको प्लाष्टिक वेस्ट उत्पादन हुन्छ र वेस्ट प्लाष्टिकलाई सकेसम्म पुनः प्रशोधन गर्ने, रिसाइकल हुन नसक्ने प्लाष्टिक ऊर्जाको रूपमा प्रयोगमा ल्याउने र कमभन्दा कम प्लाष्टिकमात्र ल्याण्डफिल साइटमा पठाउने सरकारको लक्ष्य छ।

पोलीथिन भोलाको खपत नियन्त्रण गर्नलाई सरकारले २०१५ देखि हरेक भोलामा ५ पेन्सको खरिद जोडिदियो। जसले जनतालाई प्लाष्टिक भोला खरिद कर गर्न हतोत्साहन गरायोस्।

त्यस्तै अष्ट्रेलियाले पनि प्लाष्टिक वेस्ट व्यवस्थापनमा आफ्नै नीति अधि सारेको छ। उनीहरूले हरेक वर्ष क्लीन अप अष्ट्रेलिया डे मनाउँछन्। जसमा ५ लाख जति त सामान बोक्ने प्लाष्टिक भोलामात्र उठाइन्छ। अष्ट्रेलियन सरकारले वेस्ट व्यवस्थापनलाई लिएर न्याशनल वेस्ट पोलिसी एण्ड रिशोर्स रिकोभरीलाई अधि सारेको छ। जसअनुसार प्लाष्टिक प्रदूषणको कारण नभई ऊर्जाको स्रोतको रूपमा प्रयोगमा ल्याइनुपर्छ। यस नीति अनुसार रिसाइकल हुन नसक्ने वेष्टलाई कोइलाको सट्टामा प्रयोग गरिन्छ र ल्याण्डफिल साइटमा उत्पादन हुने हरित ग्यासलाई विभिन्न तरिकाले प्रयोगमा ल्याइन्छ। साथै रियुज, रिसाइकल प्रोटोकल अत्यन्तै सावधानीपूर्ण, वैज्ञानिक र वातावरणमैत्रीका हिसाबले अगाडि बढाइन्छ।

हाम्रो छिमेक चीन र भारतकै प्रसङ्ग ल्याउँदा चीन विश्वकै सबैभन्दा बढी प्लाष्टिक सामानहरू उत्पादन गर्ने देश हो, साथै यो देश सबैभन्दा बढी प्लाष्टिक वेस्ट पनि उत्पादन गर्छ। जसमध्ये विश्वको एकतिहाइ

प्लाष्टिक वेस्ट चीनबाटै निस्कन्छ। रिसाइकल हुन नसकिने प्लाष्टिक सिधै नदी, नाला तथा जमिनमा फ्याक्नुका साथै जलाइन्छ र अन्तिममा यो सब फोहोर समुद्रमा पुग्न गई सामुद्रिक इको सिस्टमलाई असर पार्छ। सन् २०१२ सम्म चीन प्लाष्टिक उत्पादकका साथै सबैभन्दा बढी प्लाष्टिक वेस्ट आयात गर्ने देश पनि थियो।

अमेरिकाको सबैभन्दा चीनमा निर्यात हुने वस्तुमा वेस्ट प्लाष्टिक थियो जुन २०११ मा ११.३ विलियन डलरको कारोबार पुगेको थियो। एसियाको सबैभन्दा समुद्रमा फ्याकिने प्लाष्टिक वेस्टमा चीन अग्रणी छ। जसले २०१० मा ५ विलियन पाउन्ड फोहोर समुद्रमा फ्यालेको थियो र लगत्तै इन्डोनेशिया, फिलिपिन्स, भियतनाम र श्रीलंका धेरै समुद्र प्रदूषण गर्ने देशमध्येमा पर्छन्। पछि चीनले २०१३ मा ग्रीन फेन्स इनीसियटिभ अगाडि बढायो जसले नन रिसाइकलेबल फोहोरमाथि कडा बन्देज लगायो। कृषि पछिको सबैभन्दा रोजगारी दिनेमा प्लाष्टिक रिसाइक्लिङ्ग व्यवसाय बन्यो।

भारतमा अहिले मोदी सरकारले चलाएको स्वच्छ भारत अभियानले प्लाष्टिक वेस्ट व्यवस्थापनमा थप ऊर्जा थपेको छ। प्लाष्टिक वेस्ट म्यानेजमेन्ट नियम २०१६ अनुसार सामान बोक्ने पोलीथिन भोलाको बाक्लोपन ४० माइक्रोनबाट ५० मा पुर्‍याएको

छ। सरकारको अनुसार भारतमा दैनिक १५,००० मेट्रिक टनको प्लाष्टिक फोहोर निस्कन्छ, जसमा ९,००० मेट्रिक टनको जम्मा गरी रिसाइकल गरिन्छ भने ६,००० मेट्रिक टन यत्तिकै खेर जान्छ। सरकारले विभिन्न प्रान्तमा रिसाइक्लिङ्ग युनिट खोल्नका साथै वेष्ट व्यवस्थापन गर्न विभिन्न नीति र जनचेतना कार्यक्रमहरू अधि सारेको छ।

प्लास्टिक वेष्टलाई प्रदूषणको कारक नभई, कमाइको स्रोत बनाउनुपर्छ। कोकाकोला कम्पनीले कोक भर्ने प्लास्टिक बोतल विभिन्न रिसाइक्लिङ्ग कम्पनीसँगको साझेदारीमा बढीभन्दा बढी बोतल रिसाइकल गर्नमा जोड दिएको छ। प्लास्टिकको रिसाइकल गरेर रिसाइकल गरेको दाना फेरि बोतल, जर्किन बनाउन प्रयोग गरिन्छ र फर्निचर बनाउन सकिन्छ। हस्पिटल, सुपरमार्केट तथा प्लाष्टिक सामान खपत गर्ने कम्पनीहरूले पहल गरी विभिन्न रिसाइकल कम्पनीहरूसँग साझेदारी गरी प्लाष्टिक प्रदूषणलाई धेरै मात्रामा रोक लगाउन सकिन्छ।

जस्तै २०१४ मा युनिलिभर नेपाल र शिवम सिमेन्टले वातावरण रक्षा गर्ने कुरालाई लक्षित गरी युनिलिभरको फोहोरलाई शिवम सिमेन्टले आफ्नो चिम्नीमा जलाउने साझेदारी गर्ने सम्झौता गर्‍यो। युनिलिभरले हरेक महिना ५ टन जति फोहोर उत्पादन

गर्छ। यसरी दुवै कम्पनीलाई ऊर्जाको फाइदा हुनुको साथै वातावरण संरक्षणमा पनि ठूलो मद्दत पुर्‍याउने देखिन्छ।

यस्तै युरोपियन देशहरू, अमेरिकामा नयाँ टेक्नोलोजीको विकास भएको छ। ठाउँ-ठाउँमा प्लाष्टिक बोतल कलेक्सनको बेन्डिङ्ग मेसिन राखिएको हुन्छ। यसमा बोतल र बोतल क्याप जम्मा गरे वापत कुकुरा लागि खाना, सिनेमा हल टिकट तथा रेष्टुरेन्टका अफर रिवाइडको रूपमा पाइन्छ।

प्लाष्टिकको जति खपत छ, त्यति यसको नराम्रो असर पनि छ। प्लाष्टिक नक्किए पनि रियुज र रिसाइकल गर्न सकिन्छ। नेपालमा पनि सरकारले कडा नियम नीति ल्याएर प्लाष्टिक वेस्टको व्यवस्थापन गर्ने बेला आइसकेको छ। कृषि, घरेलु लघु कारखानामा दिएको अनुदान तथा सुविधाजस्तै प्लाष्टिक रिसाइक्लिङ्ग कारखाना बनाउन पनि स्थानीय तहबाट पहल गरिए धेरै हदसम्म खोला नाला, जमिन प्रदूषणबाट बचाउन सकिन्छ र वातावरणलाई यसका प्रतिकूल असरबाट जोगाउन सकिन्छ। एक नागरिकको हैसियतले प्लाष्टिक वेष्ट कम गर्न, हाम्रो पनि ठूलो हात हुन्छ र सकेसम्म प्लाष्टिकबाट बनेका सामानलाई कम खपत गर्ने अथवा खपत गरिसकेका सामानलाई रिसाइकल गर्ने बानी बसालौं।

नवौँ सहिद स्मृति कप व्याडमिन्टन चालू

पाँगा। युवा खेलकुद समूह कीर्तिपुरद्वारा आयोजित नवौँ सहिद स्मृति कप व्याडमिन्टन प्रतियोगिता कीनपा ५ जनसेवा व्याडमिन्टन कोर्टमा चालू छ।

बिहीबार भएको खेलमा राजेन्द्र श्रेष्ठ र केशकुमार महर्जनको जोडीले लक्ष्मीभक्त महर्जन र शंकर महर्जनको जोडीलाई २१-१९, १६-२१ र २१-१९ ले पराजित गरी क्वाटर फाइनलमा प्रवेश गरेका छन् भने दोस्रो खेल अष्ट महर्जन र आकाशको जोडीले वाक ओभर पाई विजयी सुरुवात गरेको छ।

चैत्र २३ गते बुधबार भएको खेलमा कृष्ण बहादुर डंगोल र रमेश डंगोलको जोडीले शोखराज डंगोल र बुद्ध डंगोललाई २१-१४ र २१-१५, राजेन्द्र श्रेष्ठ/केशकुमार महर्जनको जोडीले उज्ज्वल महर्जन/शान्त महर्जनको जोडीलाई २१-५ र २१-९ को सोभो सेटले पराजित गरेको थियो।

चैत्र २२ गते मंगलबार भएको खेलमा रडिप महर्जन र श्याम महर्जनले अन्जय मानन्धर र रविन शाक्यको जोडीलाई २१-१८ र २१-८, पुष्प खड्का र अजय पाण्डेको जोडीले नविन महर्जन र श्याम महर्जनको जोडीलाई २१-१६ र २१-११ ले

पराजित गरेको थियो।

चैत्र २१ गते सोमबार सिंहमान महर्जन र विविशेन महर्जनको जोडीले वाक ओभर पाएको थियो। त्यसैगरी २० गते आइतबार भएको खेलमा काजी कार्की/सन्तोष श्रेष्ठको जोडीले लक्ष्मीप्रसाद महर्जन र रामेश्वर महर्जनको जोडीलाई २१-३ र २१-१५, महेश खड्का र राजन केसीको जोडीले हरिगोपाल महर्जन र कवि कपालीको जोडीलाई २१-१० र २१-११ को सोभो सेटले विजयी हासिल गरेको थियो। चैत्र १९ गते शनिबार भएको उद्घाटन खेलमा रविन शाक्य र अन्जय मानन्धरको जोडीले मीमकुमार महर्जन र सुरेश प्रधानलाई २१-११, २१-११ को सोभो सेटले पराजित गरेको थियो।

खेल सुरु हुनुभन्दा अधि सदिरुप्रति पुष्प गुच्छा चढाई एक मिनेट मौन धारण गरेको थियो। प त यो ग ि त ा क ओ उद्घाटन कीर्तिपुर व्याडमिन्टन क्लवका अध्यक्ष राजु महर्जनले रेफ्री ओममुनी बज्राचार्यलाई ब्याट र कर्क हस्तान्तरण गर्नु भएको थियो।

त्यसक्रममा अध्यक्ष महर्जनले आयोजक समूहको नवौँ पटक खेल आयोजना गर्न प्रशंसीय कार्य भएको बताउँदै

निरन्तरताको कामना गर्नुभयो।

वहाँले व्याडमिन्टन खेलको विकास गर्न विद्यालयस्तरीय खेल आयोजना गर्नुपर्ने पनि बताउनुभयो।

प्रतियोगितामा संयोजक नारायण महर्जनले सहिदको सम्मानमा आयोजित कार्यक्रमबारे बोल्नुभएको थियो।

समूहका अध्यक्ष हरिकुमार महर्जनको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा व्याडमिन्टन क्लवका उपाध्यक्ष ईश्वरमुनी बज्राचार्य, सदस्यहरु दयाराम महर्जन, ओममुनी बज्राचार्यको आतिथ्यमा भएको थियो।

कीर्तिपुरमा व्याडमिन्टन ट्रेनिङ्ग

कीर्तिपुर। व्याडमिन्टन एकेडेमी नेपालको आयोजनामा कीर्तिपुरमा व्याडमिन्टन तालिम संचालन भैरहेको छ।

त्रिवि व्याडमिन्टन कोर्ट विद्यार्थी क्लव भवनमा चैत्र १७ गतेबाट सुरु भएको तालिममा व्याडमिन्टन कोच ओममुनी बज्राचार्यले तालिम दिनु भएको छ।

कीर्तिपुर व्याडमिन्टन क्लवको सहयोगमा संचालित तालिम यसभन्दा अधि विद्यालयस्तरीय खेलाडी तालिम र प्रतियोगिता आयोजना भइसकेको छ।

फोटो फिचर



जिब्रो छेड्न बुद्धकृष्ण तयार

भक्तपुर । मध्यपुर थिमिस्थित बोडेको प्रसिद्ध जिब्रो छेड्ने जात्रामा यस वर्ष बुद्धकृष्ण बाग श्रेष्ठले जिब्रो छेड्ने हुनुभएको छ । जात्रा नै रोकिने अवस्था आएपछि बोडेका ४५ वर्षीय बुद्धकृष्ण बाग श्रेष्ठ जिब्रो छेड्न तयार हुनुभएको हो ।

उहाँले यसअघि २०६२ देखि २०६५ सालसम्म चारपटक जिब्रो छेडिसक्नुभएको छ । २०६६ सालमा घरमा श्रीमती सुत्केरी भएपछि उहाँले जिब्रो नछेड्ने घोषणा गर्नुभएको थियो । त्यसपछि जुजुभाइ बास श्रेष्ठले जिब्रो छेड्दै आइरहनुभएको थियो । विगत आठ वर्षदेखि जिब्रो छेड्दै आइरहनु भएका

जुजुभाइले यसवर्ष घरमा श्रीमती र भाउजू बिरामी भएकाले जिब्रो नछेड्ने घोषणा गरेसँगै जात्राका लागि जिब्रो छेड्ने व्यक्तिको खोजी सुरु भएको थियो ।

जात्रा नै रोकिने अवस्था आएको आफूले पुनः जिब्रो छेड्ने निर्णय लिएको बुद्धकृष्णले बताउनुभयो । बोडेको जात्रामा बोडेबासीमध्ये पनि यहाँका श्रेष्ठ थरका व्यक्तिले मात्र जिब्रो छेड्नु पर्ने परम्परा रहेको छ । जिब्रो छेड्ने व्यक्तिले भोजभतेरसमेत गर्नुपर्ने भएकाले आर्थिक दृष्टिले निकै सकस पर्ने गरेको बुद्धकृष्ण बताउनुहुन्छ । जात्राका लागि मध्यपुर थिमि नगरपालिका,



फाइल फोटो

संस्कृति मन्त्रालय, गुठी संस्थानलगायतले आर्थिक सहयोग प्रदान गर्दै आइरहेका छन् ।

जात्रा प्रत्येक वर्षको बैशाख २ गते बिहान हुने गर्दछ ।

स्थानीय पाचोबाट सुरु हुने जात्रा बोडेका विभिन्न स्थान र नगरको परिक्रमापछि पुनः पाचोस्थित महालक्ष्मी मन्दिरमा पुगेर समापन हुने गर्दछ ।

कीर्तिपुरमा चार पुस्तक सार्वजनिकीकरण

कीर्तिपुर । हलिं नेवा: गुथि गछें कीर्तिपुरको आयोजनामा चार वटा पुस्तकहरूको एकै पटक लोकार्पण भयो ।

मंगल मावि कीर्तिपुरको प्राङ्गणमा भएको कार्यक्रममा थानकोट निवासी शिवप्रसाद श्रेष्ठको कविता 'थक्वा:देसय् हव:गु स्वाँ', नगाउँका पञ्चनारायण महर्जनको कविता 'चिकुलाया निभा' पुस्तक प्रमुख अतिथि नेपालभाषा विभाग त्रिविका प्रमुख प्रा.डा. चन्द्रमान बज्राचार्यले र रामशरण महर्जनको हाइकु पुस्तक 'जीवनया बोन्साई', ज्ञान बहादुर महर्जनको 'सुपाय्या जुलुस' बिमल तामाकारबाट लोकार्पण गरिएको



थियो ।

त्यसक्रममा प्रमुख अतिथि प्रा.डा. बज्राचार्यले नेपालभाषाका कविता हाइकु पुस्तक प्रकाशनले नेपालभाषा साहित्यको विकासमा सहयोग पुग्ने विश्वास

लाई लेखकहरूलाई आफ्नो निरन्तरता कायम गर्न अनुरोध गर्नुभयो ।

त्यसैगरी तामाकारले पनि भाषा र साहित्यको विकासको लागि हात चलेका साहित्यकाहरूले आ-आफ्नो साहित्य यसरी नै

पुस्तककारको रूपमा ल्याउनुपर्ने बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा प्रा.डा. तयुबहादुर महर्जनले हलिं नेवा: गुथिको र कार्यक्रम आयोजनाबारे प्रष्ट पार्नुभएको थियो ।

गुथिका अध्यक्ष नारायण महर्जनको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा लेखक साहित्यकारहरू रामशरण महर्जन, ज्ञानबहादुर महर्जन, पञ्चनारायण महर्जन, शिवप्रसाद श्रेष्ठ, बुद्धिलाल ज्यापु, सबिना महर्जनलगायतले बोल्नुभएको थियो ।

कार्यक्रममा शिवप्रसाद श्रेष्ठको भिमरथारोहणको अवसरमा सम्मान पनि गरिएको थियो ।

स्थानीय तह निर्वाचन र भ्रम भ्रुण उम्मेदवार

निर्वाचन आयोगले यही बैशाख ३१ गते स्थानीय निर्वाचन गर्दैछन् । सरकारले तोकेअनुसारको मितिमा निर्वाचन गर्न निर्वाचन आयोगले द्रुतगतिमा काम भैरहेको छ ।

मतपत्र छान्ने, मतदान केन्द्र निर्धारण, शान्ति सुरक्षा, कर्मचारी व्यवस्थापन र मतदाता शिक्षा जस्ता कामलाई अगाडि बढाइसकेको छ ।

फोटो सहितको मतदाताहरूको हातमा राष्ट्रिय परिचयपत्र सरहको परिचयपत्र दिने तयारी सरकार लागेको छ ।

देशमा २०५४ सालको निर्वाचनपछि १९ वर्षमा स्थानीय ७४४ तहको निर्वाचन हुँदैछ ।

निर्वाचनको दिन घरकै जाँदा निर्वाचनबारे पार्टीहरूमा आन्तरिक तयारी पनि तीव्र भएको छ ।

पार्टीको टिकट बिना कोही पनि पार्टीको उम्मेदवार बन्न पाउँदैन । स्वतन्त्र रूपमा जो व्यक्ति पनि उठ्न सक्दछ । कसैले छेकवार लगाउन सक्दैन अझ पार्टीले उम्मेदवार नउठाएमा बागी उम्मेदवार पनि स्वतन्त्र रूपले बन्ने अधिकार सबै नेपालीलाई सुरक्षित छन् । अहिले बजारमा नेपाली काँग्रेस, एमाले, माओवादीको तर्फबाट भ्रुण उम्मेदवारको जगजगी भैरहेको छ ।

अझ अरूले तपाईं भनोस्

या नमानोस् मपाईं मार्कले पनि सडक हल्लाले ढाकेको छ । राजनीति भोज भतेर, जाँड रक्सी खाएपछिको हल्लाले बाटो समातेको छ ।

राजनीति विचार र सिद्धान्त अनुसार चल्ने गर्दथ्यो र कार्यकर्ता र पार्टी अनुशासित हुन्थ्यो । जो विचार र सिद्धान्तबाट चिप्लिन्छ अनि नङ्गा नाचेर हजार दाउ देखाउन खोज्छ । अहिले भीडमा विश्वास गर्ने पार्टीहरू नङ्गा नाचेर हजार दाउ खोज्दै भ्रुण उम्मेदवारले समाजलाई भ्रम सृजना गरिरहेको छ ।

भ्रुण उम्मेदवार बनी भ्रम सृजना गर्नेहरू कसरी पार्टी र जनताको उम्मेदवार हुन्छ । त्यस्ता उम्मेदवारलाई जिताउन हामी के बाध्य छौं ?

स्थानीय तह निर्वाचन स्थानीय बलियो सरकार हो । सरकार चलाउनेमा दुरदृष्टि इमानदार, नैतिकता गुमाएपछि देशको अवस्था बिग्रैछ । स्थानीय पनि बिग्रन्छ । हामीले कहिल्यै पनि आश नगर्नु सिस्नु रोपेर तुलसी उमार्ने खेल । सिस्नु भएर जनतालाई आच्छु आच्छु पार्ने नानीदेखि लागेको बानी भएकाले अब पनि सिस्नुलाई तुलसी भनेर भ्रम फैलाउन पनि तपाईंको घरदैलोमा भोट माग्न आउँदै छ ।

स्थानीय देखिनै सोचेनौं भने देशमा थप दुर्गति होला सचेत होऔं ।

ADMISSION OPEN !!!

Bagh Bhairab Boarding High School proudly announces admission open for Play Group (PG) to Grade VIII

For more details, please contact;



BAGH BHAIRAB BOARDING HIGH SCHOOL
Panga-dobato, Nayabazar, Kirtipur 17
Tel. 014330141, Mo. 9841292969
Email: baghbhairabbhs@gmail.com

आँखा शिविर सम्पन्न

कीर्तिपुर । भि-रोथो नेपालको आयोजना र प्रोफेशनल सपोर्ट सर्भिस नेपालको सहयोगमा कीर्तिपुर लाय्कुमा शनिबार आँखा शिविर सम्पन्न भयो ।

लाय्कु टोल सुधार समितिले शिविर संचालनको लागि सहयोग गरेको भि-रोथोले जनाएको छ ।

उक्त शिविर संचालकले ३०० हाराहारी मध्ये ८० प्रतिशतमा आँखा सम्बन्धी रोग देखिएको जानकारी दिएको छ भने निःशुल्क औषधी पनि वितरण गरेको थियो ।

नेपाल आँखा



अस्पतालकी प्रमुख सबिना श्रेष्ठको नेतृत्वमा स्थानीयले आँखा परीक्षण गरेको जनाएको छ ।

निःशुल्क दन्त शिविर

यहि आउँदो चैत्र २६ गते शनिबारका दिन कीर्तिपुर माध्यामिक विद्यालय, बाहिरीगाउँमा कीर्तिपुर बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था र फेक्ट नेपाल कीर्तिपुर अस्पतालको संयुक्त आयोजनामा हुन लागेको निःशुल्क दन्त शिविरमा सहभागी हुनु भई स्वास्थ्य लाभ गर्नुहोस् ।

मिति : २०७३ चैत्र २६ गते शनिवार

नाम दर्ता गर्ने समय : विहान ९:०० बजेदेखि १:०० बजेसम्म

जाँच्ने समय : विहान ९:०० बजेदेखि २:०० बजेसम्म

स्थान : कीर्तिपुर माध्यामिक विद्यालय, बाहिरीगाँउ, कीर्तिपुर १७



कीर्तिपुर बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.

फोन नं.: ८-३३०६०९, ८-३३१५५१

आयोजक:



फेक्ट नेपाल कीर्तिपुर अस्पताल

विष्णुदेवी अस्पताल सरसफाई

कीर्तिपुर। कीर्तिपुर नपा वडा नं. १० स्थित विष्णुदेवी अस्पताल परिसरमा सरसफाई कार्यक्रम शनिबार भयो।

विष्णुदेवी हेल्थ पोष्ट अस्पतालमा परिणत भएपछि थप व्यवस्थापन गर्न परिसरभित्र सरसफाई गरेको व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष सिसिर महर्जनले

सहिदलाई बताउनुभयो।

सरसफाई कार्यक्रममा सशस्त्र प्रहरी, जनपथ प्रहरी, नयाँबजार क्लव र विभिन्न संघसंस्थाको सहभागिता रहेको थियो।



नेमकिपा निर्वाचन.....

परिषद्ले प्रजग कोरियाले अमेरिकी साम्राज्यवादको ६ दशक अगाडिदेखिको नाकाबन्दीलाई सामना गर्दै देशको सार्वभौमिकता एवं स्वाधीनता रक्षाको लागि हाइड्रोजन बमको सफल परीक्षण गरेको र ब्रम्हाण्डको अनुसन्धानको लागि भूउपग्रहको पटक-पटक सफल प्रक्षेपण गरेकोमा समर्थन गर्दै कोरियाली मजदुर पार्टी, प्रजग कोरियाको नेतृत्व र सम्पूर्ण कोरियाली जनतालाई बधाई ज्ञापन गरेको छ।

भक्तपुरमा जिल्ला अध्यक्ष रमेश थापा श्रेष्ठको संयोजकत्वमा ७५ सदस्यीय र काठमाडौंमा जिल्ला अध्यक्ष नारायण महर्जनको संयोजकत्वमा ४५ सदस्यीय जिल्ला निर्वाचन परिचालन मूल समिति गठन गरेको थियो।

कीर्तिपुरमा चैत्र २०.....

सहभागी सबैलाई धन्यवाद दिनुभएको थियो।

सहिद रक्तदान कार्यक्रम

कीर्तिपुर। नासः पुचको आयोजनामा सहिद दिवसको उपलक्ष्यमा सहिद रक्तदान कार्यक्रम

चैत्र १९ गते सम्पन्न भयो। रक्तदानमा ५ जना महिलासहित ३५ जना रक्तदाताले रक्तदान गर्नुभयो।

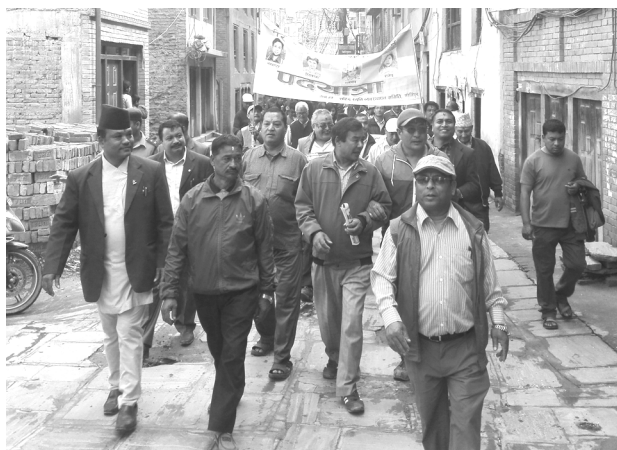
सहिद सांस्कृतिक श्रद्धाञ्जली

कीर्तिपुर। इन्द्रेणी सांस्कृतिक समाज (इसास) कीर्तिपुरको आयोजनामा सहिद दिवसको उपलक्ष्यमा कृष्ण क्याटरिङमा सहिद सांस्कृतिक श्रद्धाञ्जली कार्यक्रम सम्पन्न भयो।

कार्यक्रममा इसासका कलाकारहरूबाट प्रगतिशील गीत

प्रस्तुत गरिएको थियो।

कार्यक्रममा सांसद श्याम श्रेष्ठको प्रमुख आतिथ्य र पूर्व राज्यमन्त्री दिलीप महर्जन, माओवादी केन्द्रका शम्भुराम महर्जन, नेमकिपाका हरिकुमार महर्जन, एमालेका विकास महर्जन, नेपाली कांग्रेसका कृष्णमान डंगोल, सहिद स्मृति व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष सिद्धिकुमार मानन्धरलगायतले सहिदको योगदानबारे बोल्नुभएको थियो। सो कार्यक्रम वीर प्रसाद भन्सारीको सभापतित्वमा भएको थियो।



गर्मी बढ्दै छ, कीटजन्य रोगबारे बेलैमा सोचौं

- कल्पना पौडेल

नेपाल कीटजन्य रोगको उच्च जोखिममा रहे पनि नियन्त्रणका लागि जनशक्तिको अभाव छ। सरकारले कीटजन्य रोगको नियन्त्रणका लागि हरेक क्षेत्रीय अस्पतालमा दरबन्दी कायम गरे पनि हेटौंढामा रहेको कीटजन्य रोग अनुसन्धान तथा तालिम केन्द्रबाहेक अन्य अस्पतालमा विज्ञको दरबन्दी खाली छ। केन्द्रमा पनि पारासाइटोलोजिस्ट, भेक्टर कन्ट्रोल अधिकृत, सहायक इन्टोमोलोजिस्टलगायतका पद खाली नै छन्।

पछिल्लो समय विश्वमा मानिस एक देशबाट अर्को देशमा ओहोरदोहोर गरिरहन्छन्। यस क्रममा यी मानिसले आफूसँगै आफ्ना देशमा भएका रोगलाई बोकेर आउँछन् र उनीहरूलाई लामखुट्टे वा अन्य जीवले टोक्दा रोगका जीवाणु सँगै खतरा बढ्छ। २०१५ सालमा औलोको महामारी फैलिएपछि औलो उन्मूलन संघ स्थापना भएको थियो। बाहक जीवाणु (भेक्टर), विषाणुको स्वभावमा परिवर्तनका कारण औलोबाहेक कालाज्वर, जापानिज इन्सेफलाइटिस, डेंगु, हात्तीपाइलेजस्ता कीटजन्य रोगको प्रकोप बढ्दै गएपछि २०५४ साल जेठ मा सरकारले एकीकृत रुपमा कीटजन्य रोगको अनुसन्धान तथा तालिमका लागि कीटजन्य रोग अनुसन्धान तथा तालिम केन्द्र स्थापना गर्‍यो।

देशको जुनसुकै स्थानमा कुनै कीटजन्य महामारी फैलियो भने केन्द्रबाटै टोली खटिनुपर्छ। सम्बन्धित जिल्लामा यससम्बन्धी जानकारी नहुँदा अनुसन्धानमा समस्या हुने गरेको छ। पछिल्लो समय नेपाल कीटजन्य जीवबाट हुने १० प्रकारका रोगको उच्च जोखिममा रहेको इपिडिमियोलोजी तथा रोग नियन्त्रण महाशाखाका पूर्वनिर्देशक डा. बाबुराम मरासिनी बताउँछन्। नेपालका एक मात्र कीटविज्ञ (इन्टोमोलोजिस्ट) शिशिरकुमार पन्तले जनशक्ति नहुँदा कीटजन्य रोगको प्रकोपका बेला जता पनि आफै मात्र खटिनुपर्ने भएकाले थप जनशक्ति

उत्पादन गर्नुपर्ने बताए।

उनले नेपालमा कालाज्वर, जापानिज इन्सेफलाइटिस, डेंगु, चिकनगुनिया, वेस्ट नाइल भाइरस, हात्तीपाइले, स्क्रब टाइफस, जिफा भाइरस, प्लेग, टाइफाइड, हैजा र आउँ रोगको जोखिम रहेको जनाए। यी रोगमध्ये धेरै रोग एडिस नामक लामखुट्टेको टोकाइबाट हुने भएकाले लामखुट्टे नियन्त्रण आवश्यक रहेको उनको सुझाव छ। भुसुना, लामखुट्टे तथा मुसाबाट सँगै घातक रोगको नियन्त्रणका लागि आवश्यक बजेट नहुँदा कार्यक्रम गर्न नसकिएको डा. मरासिनीको अनुभव छ।

नेपालमा बढ्दो अव्यवस्थित सहरिकरण र त्यसबाट उत्पादित फोहरका कारण लामखुट्टेको बढ्दो विकासले यस्ता रोगको जोखिम बढाएको हो। मध्यमाञ्चल स्वास्थ्य निर्देशनालयका निर्देशक डा. वासुदेव पाण्डे बढ्दो कीटजन्य रोगको फैलावका कारण केन्द्रलाई केन्द्रीय संरचनाभित्र राखी यसको कार्यक्षेत्र विस्तार गर्नुपर्ने औल्याउँछन्। यसका लागि पनि जनशक्ति आवश्यक छ। डा. मरासिनी भन्छन्, 'उपत्यका र बढी गर्मी हुने तराईका जिल्लामा बिनायोजना बढिरहेको सहरिकरणका कारण फोहरमैलाको व्यवस्थापन हुन नसक्दा ठूला रोग फैलाउने लामखुट्टेको पनि वृद्धि भइरहेको छ। जसले रोगको खतरालाई अझ बढाएको छ।' काठमाडौं, पोखरा, चितवन, भैरहवा, नेपालगन्ज, वीरगन्ज, विराटनगरजस्ता ठूला सहरमा बढ्दो जनसंख्यासँगै कीटजन्य रोगको जोखिम पनि उच्च छ। समयमै यस्ता रोग नियन्त्रणका लागि कार्यक्रम नचलाउने हो भने यी रोग महामारीका रुपमा कुनै पनि समय फैलने खतरा रहेको कीटविज्ञ पन्तको भनाइ छ। नेपालमा बेला जता पनि आफै मात्र खटिनुपर्ने भएकाले थप जनशक्ति

नियन्त्रण र निवारणका लागि सोही अनुसार जनशक्ति उत्पादन गर्नुपर्ने उनको सुझाव छ। संक्रमित रोग मानिसबाट मानिसमा वा जनावरबाट मानिसमा सार्ने सक्ने यस्ता जीवित जीवमध्ये धेरैजसो रगत चुस्ने कीट हुन्छन्। यसमा पनि लामखुट्टेले धेरै रोग सार्छ। सुलसुले, उपियाँ, भिँगा, भुसुना, किर्ना, उडुस आदिले पनि कीटजन्य रोगको खतरा बढाएका छन्।

नेपालमा एसिड नामक लामखुट्टेबाट डेंगु, चिकनगुनिया, चाँदीपुरा भाइरस, मलेरियाजस्ता डरलाग्दा रोगको खतरा छ। यसैगरी भुसुनाको टोकाइबाट कालाज्वर र मुसाको टोकाइबाट हुने स्क्रब टाइफस, प्लेगजस्ता डरलाग्दा रोगको खतरा रहेको रोग नियन्त्रण महाशाखाले जनाएको छ।

बढ्दो गर्मीसँगै लामखुट्टे पनि सक्रिय हुने भएकाले यसको टोकाइबाट बच्नु नै सबैभन्दा उपयुक्त उपाय भएको चिकित्सकहरू बताउँछन्। त्यसका लागि कीटजन्य रोग अनुसन्धान तथा तालिम केन्द्रले जुनियर कीटविज्ञ उत्पादन गर्ने काम गरिरहेको छ। गर्मीको सुरुवातसँगै यस्ता रोग बढ्ने भएकाले जोखिमपूर्ण जिल्लाका स्वास्थ्यकर्मीलाई हेटौंढामा लामखुट्टेको जाँच गर्ने र अनुसन्धान गर्ने विधिबारे तालिम दिइरहेको पन्तले जनाए। लामखुट्टेको टोकाइबाट बच्न साँझमा घरबाहिर नबस्ने, लामा बाहुला भएका लुगा लगाउने, हातगोडामा तोरीको तेल लगाउने, राति सुत्दा झुल टाँगेर सुत्ने तथा घर वरपर पानी जम्ने खाल्टाखुल्टी भएमा पुर्नेजस्ता उपाय अपनाउन चिकित्सकहरू सुझाउँछन्।

यीबाहेक पनि सरकारी तवरबाट लामखुट्टे नियन्त्रणका लागि सहरमा ढलको उचित व्यवस्थापन तथा कीटजन्य रोग नियन्त्रणका लागि प्रभावकारी कार्यक्रम गर्न आवश्यक छ।

- स्वास्थ्य खबरपत्रिका



Mt. Marigold School
Announces

New Admission for the Academic Session 2074 B.S



Mt. Marigold School

Kirtipur-9, Townplanning
Ph.no. 4336544, 9803892419
E-mail: mtmarigolds@gmail.com

LABORATORY BOARDING HIGH SCHOOL

Kirtipur, Kathmandu

A Full fledged English Medium School, a Pioneer in the field of modern education announces **New Admission** from **Play Group to Grade VIII** on merit basis for the academic session 2074.

Note:

1. Entrance Examination:
Chaitra 19th & 26th of Chaitra (Saturdays)
2. New Admission forms are available on all working days from school reception in between 10:00 am to 4:00 pm

Please Contact: 4330790/4331790

Email: ourlabschool@yahoo.com

